

LBRIS

We know
books

Colecția Roman

Lector: Nicoleta Arsenie
Tehnoredactor: Carmen Dumitrescu
Coperta: Florin Afloarei

Editura IDEEA EUROPEANĂ
O.P. 22, C.P. 113, București, 014780
Tel./Fax.: 021-2125692; Tel.: 021-3106618
Comenzi carte prin poștă:
Tel.: 021-2125692
E-mail: office@ideeaeuropeana.ro
www.ideeaeuropeana.ro

© Editura Ideea Europeană

Descrierea CIP a Bibliotecii Naționale a României
SUCIU, IOAN

Bătrânii : oase săltărețe / Ioan Suci. - București :
Idea Europeană, 2025
ISBN 978-630-333-104-1

821.135.1

Ioan Suci

Bătrânii

Oase săltărețe

București, 2025

Ioan Suciul s-a născut în orașul Sibiu, la data de 2 mai 1948.

Și-a petrecut copilăria în orașul Agnita, județul Sibiu, iar în 1955 s-a mutat cu familia în București, unde a urmat studii liceale la școala care în prezent este Liceul de Informatică din București (fost Liceul nr. 28 „Dr. Petru Groza”).

Urmează cursurile Academiei de Studii Economice din București. Obține diploma de licență în Științe Economice în 1971. Lucrează ca economist în Ministerul Comerțului, în Ministerul Finanțelor și apoi ca auditor în Consiliul Concurenței.

Debutază cu proză, în anul 1979, în revista *România literară*. Colaborează, înainte de 1989, la revista *Viața Românească* și *Convorbiri literare*. Îi sunt publicate în revistele online *Respiro* și *Egophobia* diferite scrieri, iar din 1993 colaborează la revista *Luceafărul*.

Volume:

- *Vânătoare de roboți*, povestiri, București, Editura Albatros, 1982
- *Cu zâmbetul pe buze*, volum colectiv, București, Editura Albatros, o povestire, 1989
- *Trei sute de trepte*, roman, București, Editura Tracus Arte, 2011
- *Candelabru galben*, povestiri, București, Editura Tracus Arte, 2012
- *Omul de fier*, povestiri, București, Editura Karth, 2014
- *Instituția*, roman, București, Editura Tracus Arte, 2015
- *Femeia de porțelan*, povestiri, Brașov, Editura Pastel, 2016
- *Momâia*, nuvele, Editura Tracus Arte, 2017
- *Năucul*, roman, Editura Aius, Craiova, 2018
- *Omul de sticlă*, povestiri, Editura Ideea Europeană, București, 2019
- *Furnicile uriașe*, povestiri, București, Editura Tracus Arte, 2020
- *Minorul*, roman, Editura Aius, Craiova, 2021
- *Bătrânii* (I), roman, Editura Ideea Europeană, București, 2023

Referințe critice:

1. Cronică literară la cartea *Omul de fier*, semnată de Felix Nicolau, *Luceafărul de dimineață* nr. 5 din 2015
2. Recenzie la cartea *Momâia*, scrisă de Adriana Alexandra, <http://booknation.ro/recenzie-momaia-de-ioan-suciu/>
3. Cronică literară la cartea *Omul de sticlă*, scrisă de Maria-Ana Tupan, <https://www.contemporanul.ro/contexte/un-alt-joc-cu-margele-de-sticla.html>
4. Dan Ionescu, *O carte în descendența unui curent avangardist*, <https://revistaderecenziilor.com/ioan-suciu-o-carte-in-descendent-a-unui-curent-avangardist-cronica-de-dan-ionescu/>

I

Bărbatul stătea în aceeași secvență de stadion în care mă aflam și eu, două rânduri mai jos. Era foarte nemulțumit de scor și striga mereu un cuvânt pe care nu l-am înțeles. Era bătrân și olog, se ținea mereu de un baston, chiar și când stătea jos. Era înconjurat de o liotă de puști, care îi spunea pe nume: Luca. Niște zdrențăroși, care nu stăteau nicio clipă pe loc. Deodată Luca se ridică în picioare, își dădu capul pe spate ca și cum ar fi înghițit un hap, bolborosi ceva cu ochii-nchiși și năvăli pe teren; imediat, niște bodyguarzi se luară după el. Din câțiva pași, el ajunsese la minge; și-o împinse în față și alergă în urma ei, protejând-o. Alergarea lui era ca aceea a unui robot, adică părea că nu se deplasează cu întreg corpul, ci pe bucăți; picioarele îi alergau separat, de parcă nu erau amândouă ale lui; mâinile i se balansau ca niște bețe de lemn atașate de umerii lui, în ritm necorelat una de alta; și mai avea și bastonul, cu care tăia aerul la fel cum ar folosi o sabie într-o bătălie. Luca nu avea un trup unitar, ci era o reuniune de părți omenești aruncate pe o traiectorie ce ducea peste gazon direct spre poarta adversă. Adică spre zona opusă celei din care pornise Luca în teren. Mai lovise balonul o singură dată, și în rest părea că nu-l mai atinsese; cu

toate astea, mingea zbura cu viteză supersonică spre poarta în care un portar încotoșmănat de nu i se vedea fața se agita ca o albină prinsă într-un borcan. Luca își săltă mingea peste un jucător adversar și o stopă în fața sa, alocându-și o fracțiune de secundă pentru pregătirea șutului. Lovitura lui fusese ca plecarea glonțului pe țeavă: gool! Mingea trecuse chiar pe lângă portar, dar cu așa o viteză încât omul blindat de haine nu avu timp să schițeze nicio mișcare.

După două zile, Luca se întorcea acasă pe înserat de la cantina pensiunii unde mânca de obicei. Turnase două beri în el, după șnițelul care fusese subțire ca o foaie de hârtie, și se simțea ușor euforic. Strada nu era prea bine luminată și afară se cam întunecase. Deodată în fața sa răsăriseră trei indivizi, dintre care unul ținea în mână un ciomag. În prima clipă, Luca se gândi că apariția acelor oameni, care păreau furioși, nu avea nicio legătură cu el; dar concomitent, își dădu seama că nu mai era nimeni pe stradă în afară de ei și se îngrijoră. În clipa următoare, Luca primi o lovitură năucitoare pe spinare; instinctiv, se întorse cu spatele spre agresori, și ciomagul îi vătămase mijlocul spinării, inducându-i o durere care se răspândea în tot corpul. Își dădu capul pe spate și bolborosi ceva, încercând să respire profund. Corpul său bătrân, scheletic și uzat pe la încheieturi suferise o agresiune care putea să-i fie fatală.

– Ce aveți, bă, sunteți nebuni? zise el, abia articulând.

Atacatorii se opriră pentru o clipă, surprinși. Nu se așteptau ca el să mai vorbească, să mai reacționeze în vreun fel. Săriră pe el, toți trei odată. Ceea ce se-ntâmplă în secunde următoare a fost de necrezut. Luca le-a înnodat mâinile și picioarele celor trei; a folosit ciomagul

ca pe un ax de rotisor pe care se înșiră hartanele pentru fript. Indivizii începură să scheaune ca niște câini schingiuiți.

– Spuneți, bă, ce aveți cu mine?

Grămada de corpuri se desfăcu dintr-odată, ca o caracatiță care-și pierde brațele. Oamenii au rupt-o la fugă fiecare încotro.

Luca s-a dus la spital, unde i s-a făcut un control medical amănunțit, analize și tot ce trebuie. Se pare că totul era în regulă, dar medicul recomandă internarea.

– Păi dacă totul e normal, de ce să mă internez?

– Tensiunea!

Luca a plecat, fără să stea pe gânduri. Inutil a strigat doctorul după el.

Haralamb era bodyguard la pensiunea Stanislas. Cu toate acestea, era un om cu facultate. Făcuse medicina, specialitatea psihiatrie. O făcuse greu, lucra noaptea și picotea ziua la cursuri. Repetase câțiva ani. Terminase cu chiu, cu vai. N-a apucat să profeseze prea mult. A făcut niște greșeli fatale cu niște pacienți și a fost interzis. Așa că viața lui de medic a fost foarte scurtă. A fost maseur, actor de circ, muncitor în construcții, culegător de sparanghel. A fost însoțitor la o bătrână, până când aceasta a murit și i-a lăsat ceva bunuri, printre care un apartament cu două camere. Acum, Haralamb ajunsese la bătrânețe. „Am ajuns foarte repede un baba-lâc, nici nu știu când a trecut timpul!” își spunea el. În holul central al clădirii, se afla o vitrină cu niște obiecte. Holul, imens – fusese multă vreme închis, și actuala administrație a hotărât să-l redeschidă. Unele piese erau foarte prețioase și Haralamb discutase cu doamna Camelia – administratoarea domeniului – să le ia de acolo și să le asigure într-un seif. Acolo exista un ou Faberge

foarte prețios, despre care Haralamb nu-și explicase de ce nu era depus în vreun seif de bancă. Doamna Camelia a spus să fie liniștit, că obiectul nu era original și nu era din aur. „Cu un astfel de ou cumperi zece pensuni de ale noastre, cu tot cu oameni!” spusese Haralamb. Omul era foarte neliniștit și se gândea la fel de fel de soluții. De exemplu, să pună în hol un bodyguard permanent și afară, la poartă, să staționeze o mașină cu patru oameni. Dar așa ceva costa prea mult, și Haralamb nu descoperi pe cineva care să acopere costurile. Se mai gândi să sustragă el obiectul, dar doar ca să-l ducă undeva la loc sigur, într-un seif, dar și varianta asta implica un preț mare. Plus riscul de a fi descoperit și considerat cu adevărat hoț. Așa că nu făcu nimic. Spre seară, când ieși de la serviciu, o mașină de gunoi dădu peste el. A fost dus la spitalul de vizavi, pe brațe. Haralamb a fost pus pe aparate. Inima lui bătea foarte slab. Omul nu avea familie. Avusese, cândva, o prietenă prin nordul țării. Dar nimeni nu știa de ea. În timpul nopții, Haralamb se ridică din patul său și se lipi de tavan, ca un liliac. De acolo privi în jos patul răvășit de spital pe care-l ocupase. Tubul prin care-i venea oxigen zăcea nefolosit pe perna sa. Lumina era difuză. Haralamb își dădu seama că nu are ce vedea aici și pluti spre coridor; de acolo ajunse în holul cel mare de la intrare și ieși pe fereastra deschisă de deasupra ușii batante. Traversă strada – ca o țesătură de tul luată de vânt – și intră în clădirea pensiunii de vizavi tot printr-un geam deschis, de deasupra gheretei portarului. Acesta din urmă dormea pe scaunul său, răsturnat într-o rână. Nici nu ajunse bine Haralamb pe tavanul holului, că la ușă apărură trei bărbați cu măști negre legate la față. Ei discută foarte ușor ușa cea grea, de la intrare – folosiseră un șperaclu – și trecură în vârful picioarelor prin fața

gheretei portarului. Aveau lanterne foarte puternice. Dădeau impresia că au respect față de somnul omului, dar unul dintre indivizi deschise ușa dinspre interior a cabinei și pulveriză un jet contra portarului care oricum era adormit; corpul amărâtului se scutură o secundă și se zbătu puțin ca o insectă atacată cu spray toxic, după care înțepeni ca o statuie. Apoi cei trei se opriră în fața vitrinei cu obiecte valoroase și-și fixară pe un dulap lămpile portative astfel încât să aibă lumină suficientă. Au forțat, foarte ușor, încuietura de la dulap și-au scos afară oul prețios. Aveau la ei cele necesare pentru verificarea autenticității aurului. Oul mai conținea și platină și trei diamante. Unul dintre bărbați a introdus prețiosul obiect într-o mică servietă de piele și apoi s-au îndreptat spre ieșire. Haralamb strigă spre ei, de acolo de sus, dar nu se auzi nimic. Vru să arunce spre hoți cu o bucată din zid, o floare tip ornament ce făcea parte din basorelieful de pe perete, dar nu reuși s-o desprindă. Se gândi cu obidă că proprietăreasa putea să facă și ea un test pentru metale prețioase și atunci ar fi asigurat în mod precis oul. Dar încăpățânarea și prostia merg deseori mână-n mână. Haralamb coborî în patul său; avea nevoie de odihnă, după încordarea care o avusese în urma spectacolului la care asistase.

*

Pehlivan era un bătrânel care cutreiera cartierul de dimineață până seara, cu un mers ca de om beat. Dar nu era băut, doar infometat. Intră într-un mic local, unde se serveau ciorbe și plăcinte. Ceru o ciorbă de burtă, dar avea numai nouă lei în buzunar.

– Costă 17,50! spusese chelnerul.

– Atunci dăm o ciorbă de fasole cu ciolan!

- Face 12,35 lei!
- N-am atât!
- Dar cât ai?
- Nouă lei!
- Îți dau o ciorbă de fasole simplă, fără pâine!

Pehlivan acceptă. Sorbi din ciorbă aplecându-se la farfurie, și aproape că se înecă înghițind boabele care nu erau prea bine fierte. Culese o coajă de pâine de pe jos, de lângă piciorul mesei învecinate. O femeie bătrână, o văduvă respectabilă din zonă, îi cumpără lui Pehlivan o ciorbă de burtă, cum îl auzise pe om că vrea de la început.

– Pomană pentru bărbatu-meu! zise ea. Apoi a urmat un pui întreg, făcut la rotisor.

Bătrânul vagabond avea o înzestrarea fiziologică rară, dobândită nu se știe cum: în perioadele în care nu avea mâncare, se hrănea din rezerva din stomac. Dacă mânca bine o dată pe săptămână, îi ajungea pentru toate cele șapte zile, exact ca un șarpe boa.

Benone era unul dintre bătrânii înstăriți, care deținea un apartament spațios în complexul Stanislas. Avusese destui bani ca să-și achiziționeze o casă în altă parte, dar el era un iubitor al pensiunii. Și era una dintre persoanele privilegiate căreia i s-a vândut un imobil în cadrul complexului. În majoritatea timpului stătea în apartament; i se aducea prânzul de la restaurantul de la parter. Natașa era o fată care făcea curat în pensiune, dar venea și la el pentru o plată suplimentară. Natașa era o fată frumoasă, brunetă, focoasă. Avea un obicei la care nu renunța în ruptul capului, oricâte atenționări i s-au făcut: purta mereu minijup. De multe ori, bătrânul, așezat într-un fotoliu în salonul apartamentului său, o puneă să măture covorul persan, ca să se uite la ea.

„Mai bine dau cu aspiratorul!” spuse fata. „Nu, nu-i mai bine!” zicea libidinosul și căsca ochii mari. Odată, după vreo oră de expunere în fața moșului, bătrânului i se făcu rău și încercă să se ducă pe canapea, dar se prăbuși alături. Fata începu să țipe după ajutor, dar din păcate zona apartamentului era izolată față de restul clădirii și nu se auzea absolut nimic. Tânăra încercă să-l apuce de un picior pentru a-l trage pe canapea, dar rămase cu el în mână, ca și cum ar fi fost o proteză. Apoi îl trase de o mână, dar și aceasta apărură ca desprinsă de trupul bătrânului, rămânând jos, pe covor. După o pauză de trei secunde, fata țipă cu o forță extraordinară. Trebuia ca sunetul să se fi auzit pe undeva. Din întunericul apartamentului apărură un individ cu o trusă de scule. Era Igor, un bărbat cam uscat, care executa în complex lucrări de lăcătușărie și instalații. Meșterul se apropie de Benone, care scâncea ușor, ca un copil răzgâiat, și-i apucă piciorul desprins de trup; fata văzu, sau i se părură că vede, cum membrul fu pus la șoldul omului, ca și cum i-ar fi încălțat o cizmă, și învărtit; piciorul se înșurubă la loc. Operațiunea de montaj fusese foarte dureroasă și moșul leșinase. Mecanicul făcuse același lucru cu aranjarea membrului rupt de corp ca în cazul piciorului, adică îi înfipse mâna în umăr și-o învărtise de vreo două ori. Se auzise și un scârțâit ca de oase frecate unul de altul. Fata privise totul stând împietrită în picioare, în fața canapelei. Meșterul Igor îl întoarse pe bătrân cu fața-n sus și-i dădu două palme zdravene.

– Nu mai fac! zise Benone, trezindu-se.

Natașa nu mai veni să lucreze în complex. Se simțea lipsa acestei fete frumoase, vesele și plăcute. Diminețile ea era ca o rază de soare chiar și pe timp urât și ciripea cu energie și voie bună ca o pasăre ce răspândea peste tot

voioșia și cheful de viață. Benone făcea plimbări scurte pe aleile din parcul înconjurător și pufnea ca o locomotivă care urcă la munte. Lumea comenta că din cauza lui se retrăsese fata de la treabă. Și deodată se întâmplă ceva rău și ciudat: Natașa dispăru. Ea locuia în zona de cartier apropiată complexului, împreună cu mama ei și cu un frățior mai mic, de șase ani. Doi polițiști – un bărbat și o femeie – au venit în complex să pună întrebări. Au fost la cantină, unde au găsit mai multă lume la un loc. Nimeni nu știa nimic. S-au lipit și niște afișe pe stâlpi și pe zidurile pensiunii; o fată brunetă, cu privirea deschisă și puțin ironică, cu strungăreață, privea din fotografie cu încredere și speranță. Spre seară, în salo-nul de spital în care se afla, Haralamb ieși din pat. Purta pijamaua sa albă cu grade albastre pe umeri – ziceai că e ofițer de marină. Pluti afară din salon și traversă strada prin aer până la clădirea principală a complexu-lui. Coborî spre casa scării care deservea apartamentul lui Benone și pătrunse în pivniță; lipit de tavan, pri-vind în jos, Haralamb îl văzu pe Benone zbătându-se deasupra corpului unei fete tinere. Cei doi se aflau pe o canapea veche, stricată și defundată, iar fata avea mâinile legate. Haralamb o recunoscă pe Natașa. „Dă-te de pe ea!” strigă cel din tavan, dar nu se auzi nimic. Prizoniera se zbătea cu multă energie, dar corpul mătă-hălos al bătrânului se lăsa peste ea ca un aluat peste o umplutură din cuptor; Haralamb se zbătea acolo sus ca un om chinuit de duhuri; striga, dădea din mâini și din picioare, lovea cu capul tavanul; niciun efect. Pe un dulap părăginit din acel subsol se afla un panou uriaș, un fel de tablou publicitar nefolosit; obiectul stătea pe muchia tăbliei mobilei și părea că e în echilibru instabil. Haralamb se apropie și suflă din toate puterile; deodată panoul căzu și făcu un zgomot infernal; de fapt, se făcuse

curent, ușa de la pivniță rămăsese deschisă și pe undeva era vreo gură de aerisire care trăgea. Bătrânul agresor se sperie și se ridică de pe fată. Din dreptul ușii se auzi o voce:

– E cineva acolo?

Era Adi, prietenul fetei. Ea trecu pe lângă el și ieși afară. Nu se oprise. Dar se eliberase.

Într-o dimineață, Haralamb se trezi din somnul său bolnăvicios. Două îngrijitoare care se aflau prin preajmă începură să se agite aranjându-i bine așternutul, perna și chemară repede un doctor. Dar suferindul nu se dovedi pe deplin normalizat, avea temperatură mare și aiura. Era totuși un progres faptul că îngăima ceva. El bâigui că fata se afla la Benone în pivniță. Imediat s-a organizat verificarea informației. Dar acolo nu se găsise nicio fată. Benone i-a categorisit pe anchetatori drept „tâmpiți”.

Cel care dăduse cu mașina peste Haralamb fusese Berinde. Nu era mașina lui, el nici nu avea carnet. Vrusese doar să mute o mașină din stradă. Ușa vehi-culului era deschisă, cheia în contact. Cineva, pe care el nu-l văzuse, era aplecat să-și lege șireturile. Berinde auzise că va fi condamnat trei ani. „Având în vedere că sunt bătrân, voi face numai o treime din pedeapsă”, își zise el. Se întorcea acasă de la serviciu. Era pensionar, dar mai lucra încă; era paznic în complexul Stanislas. În fața blocului său erau doi polițiști. Berinde încetini pasul și trecu ușor pe lângă ei. Urcă pe scară, nu folosi liftul.

– Să-ți pun să mănânci? îl întrebă nevastă-sa.

– Nu mi-e foame! zise el și dispăru în debara. Căută niște scule de zidărie: o mistrie, o găleată, o daltă etc.